

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ

พนิตา เจริญสุข

กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัย

การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง วิทยาการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (HIA INTENSIVE WORKSHOP) ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 18-22 กรกฎาคม 2565 ณ ห้องประชุม ศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ขอบเขตเนื้อหา

1. การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในประเทศไทย
2. การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
3. การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของอปท.

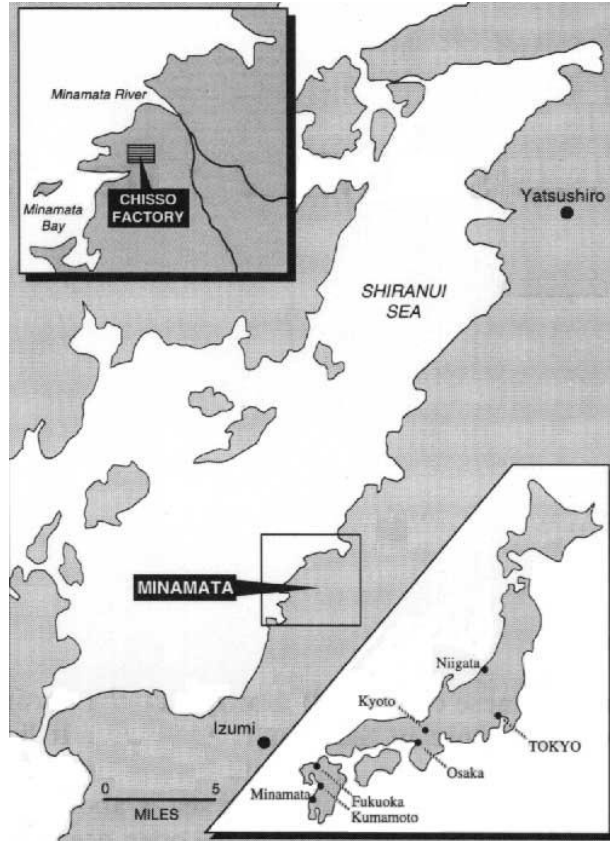
ทำไมต้องทำ HIA

ผลกระทบที่ไม่ได้ตั้งใจ (Unintended Consequences)

ทำไมต้องทำ HIA

ผลกระทบที่ไม่ได้ตั้งใจ (Unintended Consequences)

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในประเทศไทย

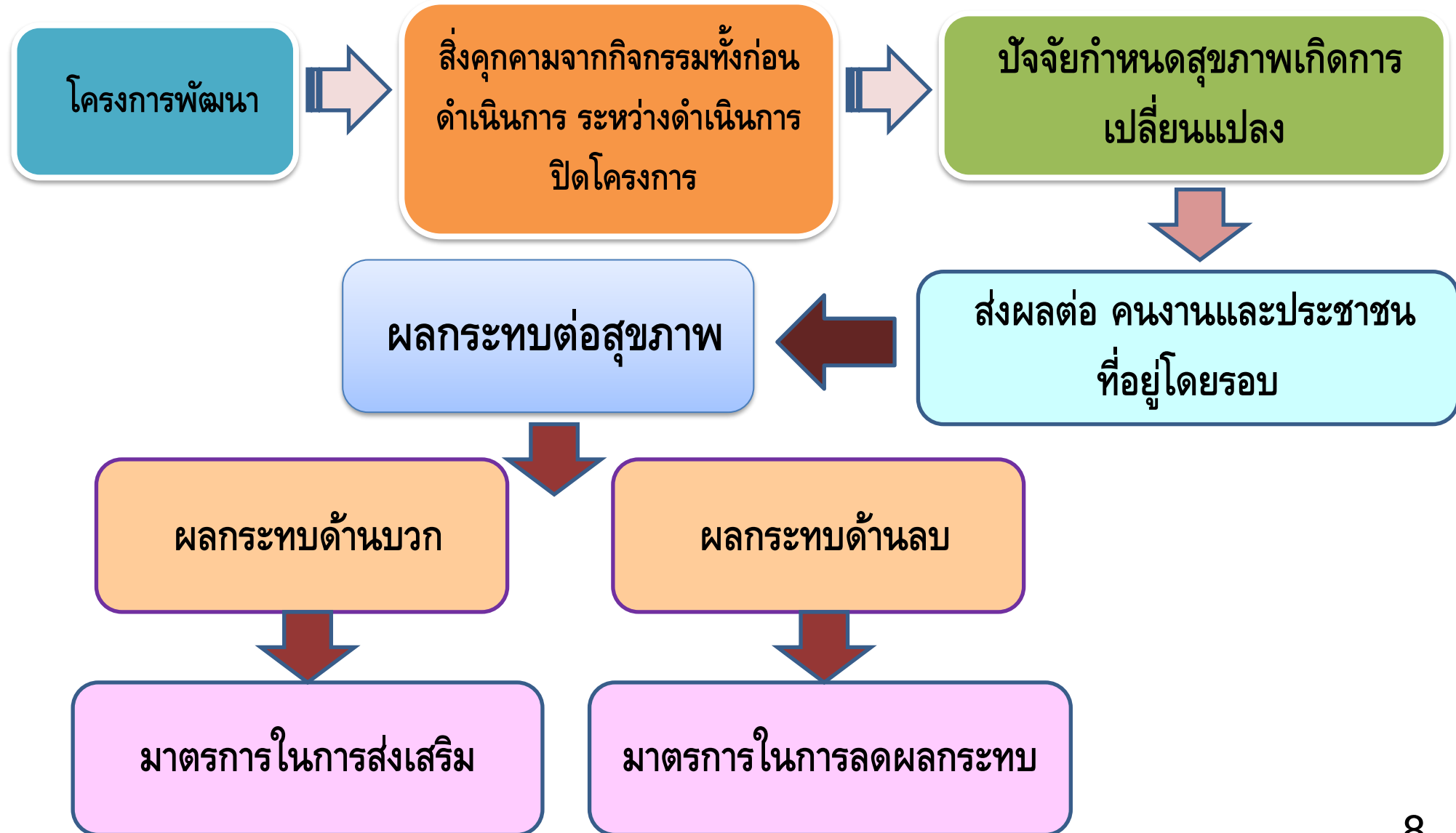
- **การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (Health Impact Assessment: HIA)** หมายถึง กระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย ที่ใช้เพื่อการคาดการณ์ถึงผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ที่มีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และคาดการณ์การกระจายของ ผลกระทบในกลุ่มประชากร และการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจะกำหนดถึงกิจกรรมในการจัดการผลกระทบเหล่านั้น (องค์การอนามัยโลก/IAIA, 2006)

หลักการเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบ

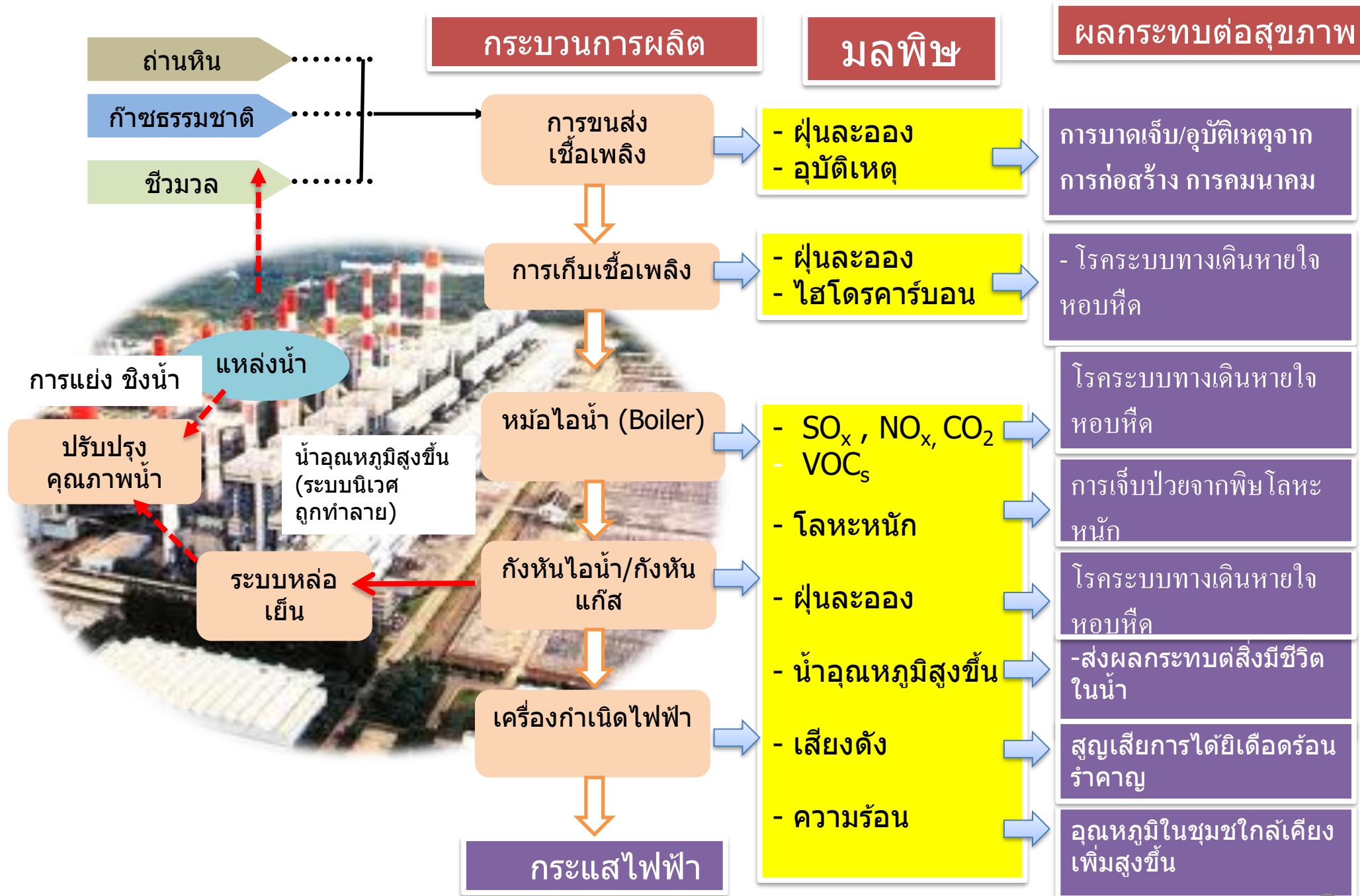
- หลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary principle) เมื่อมีกิจการดำเนินกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพหรือสิ่งแวดล้อม ควรมีมาตรการในการป้องกัน
- หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter pays principle: PPP) ผู้ที่มีส่วนก่อให้เกิดมลพิษควรรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม

กรอบแนวคิด : ความเชื่อมโยงของการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากโครงการโรงไฟฟ้า

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ระดับโครงการ

ระดับนโยบาย/กิจกรรม/กิจการ

กฎหมาย

พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561

พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ 2550

พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560

การนำไปใช้

- โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง (12 ประเภท)
ทำ EHIA
- โครงการหรือกิจการต้องศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (35 ประเภท)
ทำ EIA

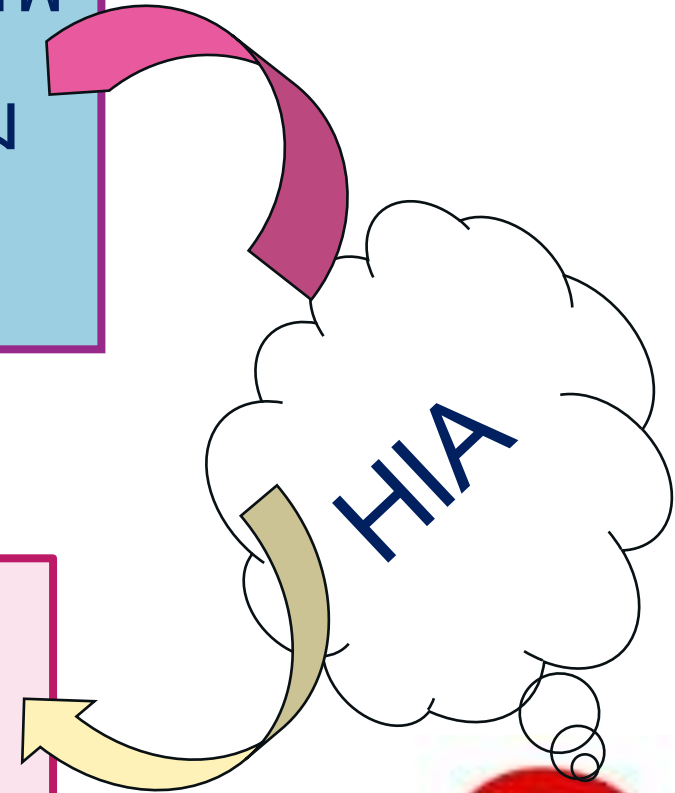
- ประกาศ คสช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ 4 กรณี
- โครงการ/กิจกรรมที่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ
 - นโยบายสาธารณะ/กิจกรรมวางแผนพัฒนา
 - บุคคล/คณะบุคคลขอใช้สิทธิ ม. 11
 - กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของสังคม

- กิจการที่ต้องทำประเมินตนเองด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และรับฟังความเห็น (**กิจการ 32 ประเภท**)****
- HIA ในระดับท้องถิ่น เป็นเครื่องมือกระบวนการสนับสนุนการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม และการยกระดับคุณภาพบริการของท้องถิ่น (EHA8000)

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพตามกฎหมายว่า
ด้วยการสาธารณสุข

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
และกิจการที่ต้องควบคุมตาม
พ.ร.บ.การสาธารณสุข

กิจกรรมอื่นๆ ที่ทำให้เกิด
ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมใน
ระดับท้องถิ่น

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
และกิจการที่ต้องควบคุมตาม
พ.ร.บ.การสาธารณสุข

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการหลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง^{๒๒}

เจตนารมณ์ของพรบ.การสาธารณสุขฯ มาตรา 54 วรรคสอง

- การประกอบกิจการแต่ละประเภท**มีกระบวนการผลิตที่แตกต่างกัน** ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพรวมถึงผลกระทบในระดับที่แตกต่างกัน กิจการบางประเภทหรือบางขนาดมีความเสี่ยงสูงกว่ากิจการทั่วไป จึงต้องให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบข้อมูลอย่างรอบด้านก่อนการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการ
- **เพื่อป้องกันเหตุร้ายกาจหรือผลกระทบ**ต่อความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม ตามหลักการป้องกันล่วงหน้า (Precautionary principle) ดังนั้น จึงต้องให้ผู้ขออนุญาตมีการประเมินตนเองด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (Self Assessment) มีรูปแบบเป็นรายการตรวจสอบ (Checklist) และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการพิจารณาออกใบอนุญาตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาต จะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. 2561

หลักการ

“เพื่อป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้ขออนุญาตมีการประเมินตนเองด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (Self Assessment) โดยมีรูปแบบเป็นรายการตรวจสอบหรือ Checklist และมีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ”

“กิจการ” หมายความว่า กิจการใดหรือการกระทำใดที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กำหนดตามประกาศนี้

“ผู้ขออนุญาต” หมายความว่า ผู้ประสงค์จะดำเนินกิจการที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการตามประกาศนี้

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาต จะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. 2561

“กิจการ” หมายความว่า กิจการใดหรือการกระทำใดที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนดตามประกาศนี้

“ผู้ขออนุญาต” หมายความว่า ผู้ประสงค์จะดำเนินกิจการที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ ตามประกาศนี้

ข้อ ๔ ประเภทหรือขนาดของกิจการที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณา ออกใบอนุญาต ตามเอกสารแนบท้ายประกาศ ๑

ข้อ ๕ ให้ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการตามข้อ ๔ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตพร้อมเอกสาร เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตของราชการส่วนท้องถิ่น ดังนี้

(๑) แบบรายการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการ ก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต ตามเอกสารแนบท้ายประกาศ ๒

หน้า ๓๕

เล่ม ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๓๒๘ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

(๒) แบบสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง

มิให้นำความในวรรคหนึ่งมาบังคับใช้แก่ผู้ขออนุญาตตามข้อ ๔ ที่รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นก่อน วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

ประเภทหรือขนาดของกิจการที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต

กิจการในหมวด 3 การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (จำนวน 3 ประเภทกิจการ)

รวมทั้งหมด
32 กิจการ

กิจการในหมวด 7 กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (จำนวน 9 กลุ่ม รวม 29 ประเภทกิจการ)

- 1) กิจการรับทำการกำจัดมูลฝอยทั่วไป
 - (1) การเผาในเตาเผา
 - (2) การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
- 2) กิจการรับทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการเผาในเตาเผา

- 1) กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง (1 ประเภทกิจการ)
- 2) กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์ (1 ประเภทกิจการ)
- 3) กิจการที่เกี่ยวกับการเกษตร (3 ประเภทกิจการ)
- 4) กิจการที่เกี่ยวกับโลหะหรือแร่ (5 ประเภทกิจการ)
- 5) กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล (2 ประเภทกิจการ)
- 6) กิจการที่เกี่ยวกับไม้หรือกระดาษ (2 ประเภทกิจการ)
- 7) กิจการที่เกี่ยวกับสิ่งทอ (4 ประเภทกิจการ)
- 8) กิจการที่เกี่ยวกับหิน ดิน ทราย ซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง (1 ประเภทกิจการ)
- 9) กิจการที่เกี่ยวกับปิโตรเลียม ปิโตรเคมี (10 ประเภทกิจการ)

กิจการในหมวด 7 กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (จำนวน 9 กลุ่ม รวม 29 ประเภทกิจการ)

(๑) กิจการตาม ๑. กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง

(๑) การเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร

(๒) กิจการตาม ๒. กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์

(๒) การหมัก ฟอก ตาก หรือสะสมหนังสัตว์ ขนสัตว์

(๓) กิจการตาม ๕. กิจการที่เกี่ยวกับการเกษตร

(๑) การผลิต สะสม หรือแบ่งบรรจุน้ำมันจากพืช

(๒) การล้าง อบ ร่ม หรือสะสมยางดิบ

(๔) การสีข้าวด้วยเครื่องจักร

(๔) กิจการตาม ๖. กิจการที่เกี่ยวกับโลหะหรือแร่

(๑) การผลิตภาชนะ เครื่องประดับ เครื่องมือ หรือเครื่องใช้ต่างๆ ด้วยโลหะหรือแร่

(๒) การถลุงแร่ การหลอม หรือหล่อโลหะทุกชนิด

(๓) การกลึง เจาะ เชื่อม ตี ตัด ประสาน ริดอัดโลหะด้วยเครื่องจักรหรือก๊าซ ไฟฟ้า

(๔) การเคลือบ ชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิล หรือโลหะอื่นใด

(๖) การทำเหมืองแร่ สะสม แยก คัดเลือก หรือล้างแร่

(๕) กิจการตาม ๗. กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล

(๑) การต่อ ประกอบ เคาะ ปะผุ ฟันสี หรือฟันสารกันสนิมยานยนต์

(๓) การซ่อม การปรับแต่งเครื่องยนต์ เครื่องจักร เครื่องกล ระบบไฟฟ้า ระบบปรับ

อากาศ หรืออุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบของยานยนต์ เครื่องจักร หรือเครื่องกล

(๖) กิจการตาม ๘. กิจการที่เกี่ยวกับไม้หรือกระดาษ

(๒) การเลื่อย ซอย ชัด ไส เจาะ ขุดร่อง ทำคิ้ว หรือตัดไม้ด้วยเครื่องจักร

(๓) การผลิต ฟัน ทาสารเคลือบเงา หรือสิ่งของเครื่องใช้จากไม้ หวาย ชานอ้อ

(๗) กิจการตาม ๑๐. กิจการที่เกี่ยวกับสิ่งทอ

(๑) การปั่นด้าย กรอตัดย ทอผ้าด้วยเครื่องจักร

(๔) การทอเสื่อ กระจอบ พรหม หรือสิ่งทออื่นๆ ด้วยเครื่องจักร

(๖) การพิมพ์ผ้า และสิ่งทออื่นๆ

(๘) การย้อม ฟอก กัดสีผ้าหรือสิ่งทออื่นๆ

(๘) กิจการตาม ๑๑. กิจการที่เกี่ยวกับหิน ดินทราย ซีเมนต์หรือวัสดุที่คล้ายคลึง

(๒) การระเบิด โม่ บด หรือย่อยหิน ด้วยเครื่องจักร

(๙) กิจการตาม ๑๒. กิจการที่เกี่ยวกับปิโตรเลียม ปิโตรเคมี ถ่านหิน และสารเคมีต่างๆ

(๑) การผลิต สะสม บรรจุ หรือขนส่งกรด ต่าง สารออกซิไดซ์ หรือสารตัวทำละลาย

(๒) การผลิต สะสม บรรจุ หรือขนส่งก๊าซ

(๓) การผลิต สะสม กลั่น หรือขนส่งปิโตรเลียมหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

(๕) การพ่นสี ยกเว้นกิจการที่ได้รับใบอนุญาตใน ๗ (๑)

(๖) การผลิตสิ่งของเครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์ด้วยยางเทียม พลาสติก เบเกอร์ไลท์

(๙) การผลิต ล้างฟิล์มรูปถ่ายหรือฟิล์มภาพยนตร์

(๑๐) การเคลือบ ชุบวัตถุด้วยพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

(๑๑) การผลิตพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

(๑๔) การผลิต สะสม ขนส่งดอกไม้ส่วนประกอบในการผลิตดอกไม้เพลิง

(๑๖) การผลิต สะสม บรรจุ ขนส่งสารกำจัดศัตรูพืชหรือพาหะนำโรค

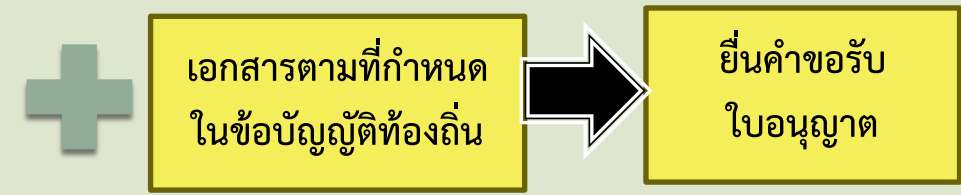
ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการ ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตพร้อมเอกสาร ดังนี้

1. แบบรายการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต
2. แบบสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ตามประกาศกระทรวงฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นฯ

1. แบบรายการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต

1. สำหรับกิจการรับทำการกำจัดมูลฝอยทั่วไป
 - (1) การกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยวิธีการเผาในเตาเผา
 - (2) การกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยวิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล
2. สำหรับกิจการรับทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการเผาในเตาเผา
3. สำหรับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

2. แบบสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2561

แบบรายการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนออกใบอนุ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของสถานประกอบการ

- 1) ชื่อสถานประกอบการ
- 2) ชื่อเจ้าของสถานประกอบการ
- 3) ที่อยู่สถานประกอบการ
- 4) ลักษณะการประกอบการและผลิตภัณฑ์
- 5) วัน เดือน ปี ที่เริ่มดำเนินการ
- 6) ขนาดพื้นที่สถานประกอบการ
- 7) เวลาทำงานของสถานประกอบการ
- 8) จำนวนผู้ปฏิบัติงานประจำ
- 9) ชนิดของวัตถุดิบ/ สารเคมี ที่ใช้ใน และปริมาณการจัดเก็บ
- 10) ชนิดของเครื่องจักร ที่ใช้ในกระบวนการผลิต
- 11) แผนที่หรือภาพถ่ายทางอากาศแสดงที่ตั้ง อาณาเขต
- 12) แผนผังภาพรวมของกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 2 รายการตรวจสอบ

- 1) สถานที่ตั้งและลักษณะอาคาร
- 2) การสุขาภิบาลในสถานประกอบการ
- 3) การควบคุมสารอันตรายและมลพิษที่อาจเกิดจากการประกอบการ
- 4) ความปลอดภัยของอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเครื่องจักร
- 5) อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล
- 6) การป้องกันและระงับอัคคีภัย
- 7) การจัดสวัสดิการและการตรวจสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน
- 8) ความรับผิดชอบต่อสังคม

ส่วนที่ ๒ รายการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ การกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยวิธีการเผาในเตาเผา

ลำดับ	รายการตรวจสอบ	การดำเนินการ		หลักฐานประกอบ
		ใช่	ไม่	
๑	เจ้าหน้าที่ควบคุมกำกับสถานที่กำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยวิธีการเผาในเตาเผา			
๑.๑	มีเจ้าหน้าที่ควบคุมกำกับสถานที่กำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยวิธีการเผาในเตาเผา อย่างน้อย ๒ คน โดยมีคุณสมบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ควบคุมกำกับในการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐			
๒	สถานที่ตั้งและลักษณะ			
๒.๑	มีการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยวิธีการเผาในเตาเผา			
๒.๒	มีสถานที่ตั้งเหมาะสม มีขนาดและพื้นที่ที่เหมาะสมกับกระบวนการเผามูลฝอยทั่วไป			
๒.๓	มีพื้นที่แนวกันชนโดยรอบภายในอาณาเขตของสถานที่เผามูลฝอยทั่วไปในเตาเผา เพื่อจัดเป็นพื้นที่สำหรับปลูกต้นไม้ถนน และวางระบายน้ำผิวดิน เพื่อลดปัญหาด้านทัศนียภาพจากการเผาและปัญหากลิ่นรบกวน			
๓	การออกแบบระบบรับ เก็บ พักรวมมูลฝอยทั่วไป			
๓.๑	กรณีที่พักรวมมูลฝอยทั่วไปเป็นอาคารหรือห้องแยก			
	(๑) อาคารหรือห้องแยกมีการป้องกันน้ำฝน			
	(๒) มีพื้นและผนังเรียบ มีการป้องกันน้ำซึมหรือน้ำเข้า ทำด้วยวัสดุที่ทนทาน ทำความสะอาดง่าย สามารถป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรคและมีการระบายอากาศ			
	(๓) มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียหรือระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อรวบรวมน้ำเสียไปจัดการตามที่กฎหมายกำหนด			
	(๔) มีประตูกว้างเพียงพอให้สามารถเคลื่อนย้ายมูลฝอยได้ตามสะดวก			
	(๕) มีการกำหนดขอบเขตบริเวณที่ตั้งของสถานที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป มีข้อความที่มีขนาดเห็นได้ชัดเจนว่า "ที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป" และมีการดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ			
๓.๒	กรณีที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป เป็นภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปที่มีขนาดใหญ่มีปริมาตรตั้งแต่ ๒ ลูกบาศก์เมตรขึ้นไป			
	(๑) ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไป มีความแข็งแรง ทนทาน ไม่รั่วซึม มีลักษณะปิดมิดชิด ป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรคได้			
	(๒) ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไป มีลักษณะสะดวกต่อการขน			

แบบรายการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนออกใบอนุญาต

**แบบรายการตรวจสอบตาม
หลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ที่ผู้ขอ
อนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนออก
ใบอนุญาต**

ส่วนที่ ๒ รายการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ การกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยวิธีการเผาในเตาเผา				
ลำดับ	รายการตรวจสอบ	การดำเนินการ		หลักฐานประกอบ
		ใช่	ไม่	
๖.๒	มีระบบในการนำเถ้าหนักไปกำจัดเป็นประจำ โดยใช้วิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ที่มีการป้องกันน้ำชะซีด้าปนเปื้อนแหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน หรือมีระบบที่ปลอดภัยในการนำเถ้าหนักไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น			
๖.๓	มีพื้นที่สำหรับเก็บเถ้าลอยที่มีการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม			
๖.๔	มีระบบในการนำเถ้าลอยไปกำจัดเป็นประจำ โดยใช้วิธีการฝังกลบอย่างปลอดภัย (Secured Landfill) ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือมีระบบที่ปลอดภัยในการนำเถ้าลอยไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น			
๗	การจัดการน้ำเสีย และการระบายสู่แหล่งน้ำสาธารณะ			
๗.๑	มีการบำบัดน้ำเสียจากระบบกำจัด และน้ำเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นภายในสถานที่กำจัดให้มาตรฐานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง			
๘	ระบบระบายน้ำฝนและป้องกันน้ำท่วม			
๘.๑	มีระบบระบายน้ำฝน ซึ่งแยกออกจากระบบรวบรวมน้ำเสีย หรือน้ำชะมูลฝอย			
๘.๒	มีมาตรการดูแลไม่ให้น้ำท่วมขังบริเวณสถานประกอบกิจการ			
๙	สุขลักษณะสถานประกอบกิจการ			
๙.๑	โรงอาหารหรือห้องครัวที่จัดไว้ให้บริการแก่ผู้ปฏิบัติงาน มีการดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร			
๙.๒	มีน้ำดื่มที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานน้ำดื่มสำหรับผู้ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ โดยลักษณะการจัดบริการน้ำดื่มต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่ก่อให้เกิดความสกปรกหรือการปนเปื้อน			
๙.๓	น้ำที่ใช้ในสถานประกอบกิจการต้องเป็นน้ำที่สะอาด ปราศจากการปนเปื้อน และมีปริมาณเพียงพอสำหรับการใช้ในแต่ละวัน โดยมีระบบน้ำสำรองไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉิน			
๙.๔	มีห้องน้ำ/ห้องส้วม อ่างล้างมือ พร้อมสบู่ ที่เพียงพอและถูกสุขลักษณะ ตั้งอยู่ในที่เหมาะสม			
๙.๕	มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่เกิดขึ้นภายในสถานประกอบกิจการอย่างเพียงพอ และมีฝาปิดมิดชิด			
๙.๖	มีการป้องกันสัตว์และแมลงพาหะนำโรคที่เหมาะสมถูกต้องตามหลักวิชาการ			
๙.๗	มีการระบายอากาศที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน			

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2561

“กำหนดหลักเกณฑ์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการแจ้งให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการ และรับความคิดเห็นของประชาชนไปจัดทำมาตรการเพิ่มเติมเพื่อป้องกันและลดผลกระทบฯ”

“กิจการ”

กิจการใดหรือการกระทำใด ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต

“ผู้ขออนุญาต”

ผู้ประสงค์จะดำเนินกิจการที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต

“ประชาชนที่เกี่ยวข้อง”

ผู้ซึ่งอาจได้รับความเดือดร้อนรำคาญ หรือ ผลกระทบต่อสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพ จากการอนุญาตให้ประกอบกิจการ

หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง (เตรียมการ ข้อมูลเผยแพร่ วิธีการจัดรับฟังความเห็น

1) เป็นหน้าที่ของผู้ขออนุญาตประกอบกิจการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง

- เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการ
- เพื่อให้ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการรับความคิดเห็นไปจัดทำมาตรการเพิ่มเติมเพื่อป้องกันและลดผลกระทบฯ

2) การเตรียมการก่อนจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง

1. **จัดทำเอกสารรายละเอียด**ที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการ
 - (ก) ชื่อผู้ยื่นคำขออนุญาต สถานที่ตั้ง ประเภทกิจการ วัตถุประสงค์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น
 - (ข) ผังการประกอบกิจการ และขั้นตอนกระบวนการผลิต
 - (ค) ข้อมูลตามแบบรายการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนฯ
 - (ง) มาตรการป้องกันและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นฯ และการเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น
 - (จ) ประโยชน์ของการประกอบกิจการต่อประชาชน (ถ้ามี)
2. **ปิดประกาศ**ให้ประชาชนและราชการส่วนท้องถิ่นทราบถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ **ไม่น้อยกว่า 15 วัน** ปิดประกาศอย่างน้อย ณ สถานที่ตั้งกิจการ และที่สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่น
3. **แจ้งกลุ่มประชาชนเป้าหมาย** ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วย โดยให้แจ้งผลการพิจารณาภายใน **15 วัน**

3) กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง

- กำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็น ให้ใช้วิธีการอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

(ก) การสำรวจความคิดเห็น	(ข) การประชุมปรึกษาหารือ
1) การสัมภาษณ์รายบุคคล 2) การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ ทางโทรศัพท์หรือ โทรสาร ทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ 3) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็น 4) การสนทนากลุ่มย่อย	1) การอภิปรายสาธารณะ 2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 4) การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง

- ข้อยกเว้น :** กรณีที่กิจการเข้าข่ายเป็นกิจการที่ต้องจัดทำ EIA/EHIA ซึ่งได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วให้ถือว่า ได้ดำเนินการตามประกาศฉบับนี้

ให้ผู้ขออนุญาตสรุปผลตาม **แบบสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง**

- วิธีการรับฟังความคิดเห็น
- กลุ่มประชาชนเป้าหมาย
- ผลการรับฟังความคิดเห็น
- มาตรการป้องกันและลดผลกระทบฯ ที่กำหนดเพิ่มเติมหลังจากการรับฟังความคิดเห็น

ส่งสรุปผลการรับฟังความเห็นฯ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต

****กรณีที่เกิดการเข้าข่ายเป็นกิจการที่ต้องจัดทำ EIA/EHIA ให้นำรายงานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องที่ได้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ส่งให้ราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต**

แบบสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง

๑. สถานประกอบการเป็นกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

สถานประกอบการได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และได้แนบรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นประกอบการพิจารณาอนุญาตมาพร้อมนี้แล้ว

๒. กรณีสถานประกอบการนอกเหนือจาก ๑.

ได้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐานการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) วิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง

(๑.๑) การสำรวจความคิดเห็น

การสัมภาษณ์รายบุคคล

การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ ทางโทรศัพท์ โทรสาร หรือทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ

การเปิดโอกาสให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อการประกอบกิจการ

การสนทนากลุ่มย่อย

(๑.๒) การประชุมปรึกษาหารือ

การอภิปรายสาธารณะ

การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

การประชุมเชิงปฏิบัติการ

การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(๒) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องโดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาความเหมาะสมแล้ว ดังนี้

ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น

ผู้ประกอบการ

- ได้ตรวจสอบความพร้อมของกิจการว่าดำเนินการเป็นไปตามหลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่
- มีการสื่อสารกับประชาชนใกล้เคียงทำให้รับรู้ข้อห่วงกังวลของชุมชน

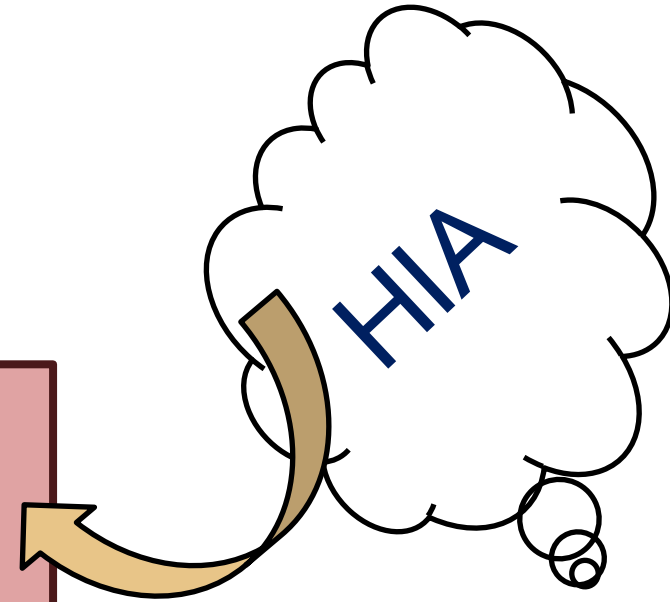
อปท.

- ได้รับข้อมูลของกิจการเพื่อประกอบการตัดสินใจพิจารณาอนุญาต
- เพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการอนุญาตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

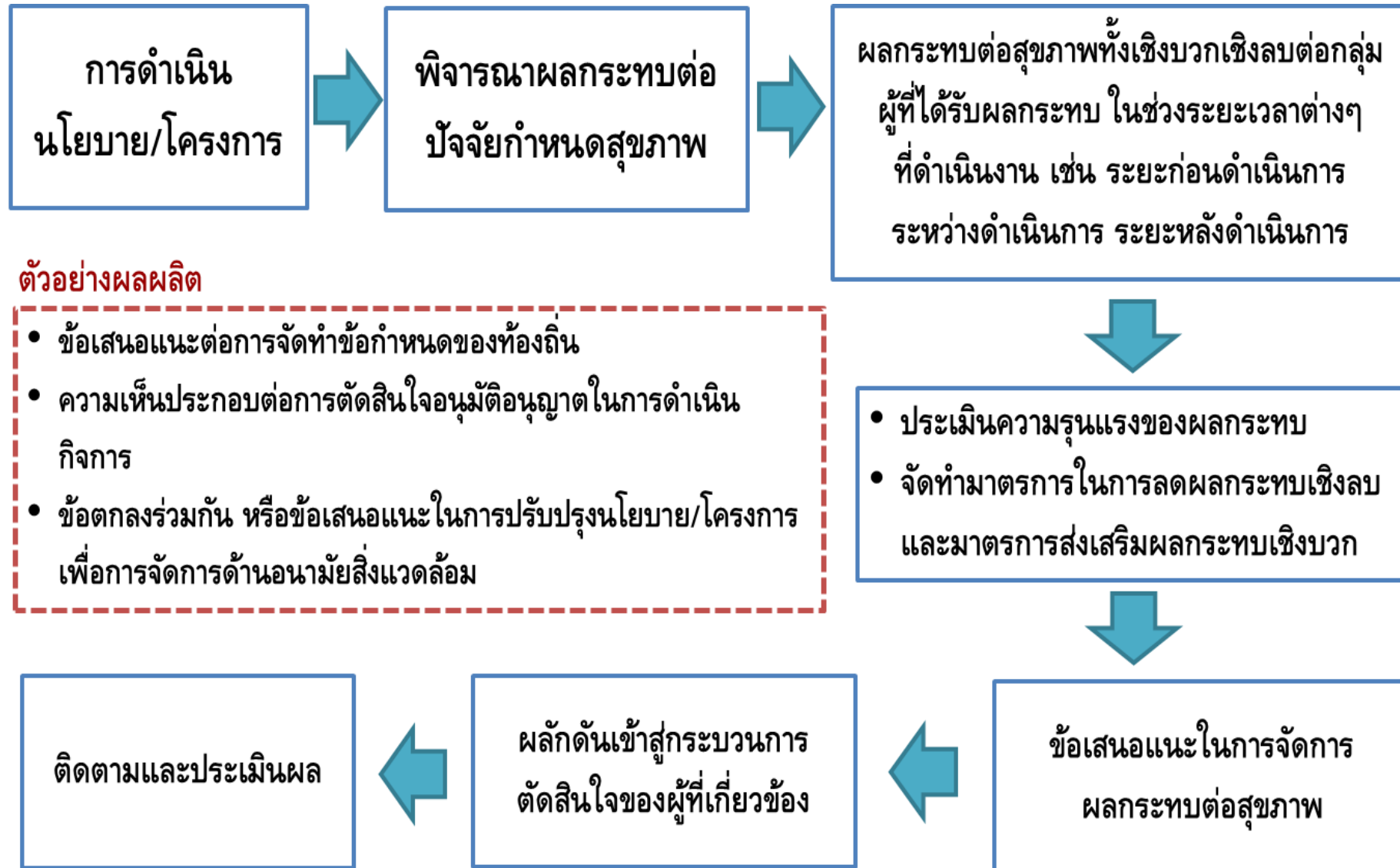
ประชาชน

- มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ข้อห่วงกังวล เกี่ยวกับสถานประกอบการ
- ประชาชนได้รับการคุ้มครองจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจการ

กิจกรรมอื่นๆ ที่ทำให้เกิด
ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมใน
ระดับท้องถิ่น

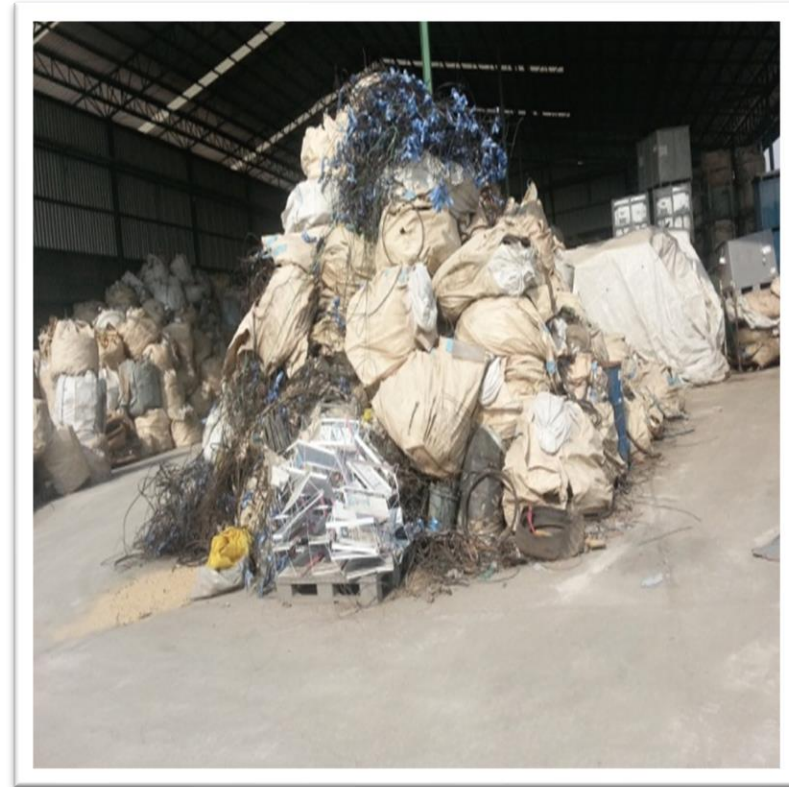
กรอบแนวคิดการประยุกต์ใช้ HIA ในระดับท้องถิ่น

กรณีตัวอย่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มีการนำ HIA ไปใช้
ประกอบการออกข้อบัญญัติ

การทำ HIA กิจการค้าของเก่า เทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อ.บางปะอิน จ.อยุธยา

ทำไมถึงทำ HIA ?

- มีผู้ประกอบการค้าของเก่าในพื้นที่มากถึง 79 ราย
- เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยมีเทศบัญญัติในการควบคุมกิจการสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้งานแล้วหรือเหลือใช้ เมื่อปี 2553
- ในพื้นที่มีปัญหาเรื่องร้องเรียนจากกิจการค้าของเก่า
- เทศบาลจึงอยากใช้ HIA เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงเทศบัญญัติและการแก้ไขปัญหาร้องเรียนในพื้นที่

จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 1

- ❖ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ประชาชน
รอบสถานประกอบการ เจ้าของสถาน
ประกอบการ ผู้นำชุมชน แกนนำชุมชน อส
ม. และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
- ❖ ข้อมูลที่ได้จากการจัดเวทีได้แก่
กระบวนการผลิตก่อให้เกิดมลพิษอะไร
ผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดขึ้น

จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 2

- ❖ เพื่อกำหนดขอบเขตการศึกษา โดยให้ผู้เข้าร่วมฯ เสนอปัญหาที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ประชาชนให้ร่วมกันเสนอทางแก้ไขปัญหา (แผนการดำเนินการ ประเด็นที่ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล)

เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่

- ❖ สรุปประเด็นจากการจัดเวทีครั้งที่ 2
- ❖ หาองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนการจัดทำเครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่
- ❖ เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

- ❖ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมทั้งทางคุณภาพและปริมาณ
- ❖ จัดทำข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาและเพื่อปรับปรุงเทศบัญญัติ

(ร่าง)
เทศบัญญัติ
เทศบาลตำบลเชียงรากน้อย

เรื่อง การควบคุมกิจการการสะสมวัตถุ
หรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้แล้ว หรือเหลือใช้
ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๖

การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพเพื่อใช้ในการพัฒนา
คุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของอปท.

EHA : 8000

กระบวนการงาน HIA ประกอบด้วย 7 กระบวนการ (100)

1

• กำหนดผู้รับผิดชอบ 10 คะแนน

2

• การกลั่นกรองเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาในการทำ HIA 5 คะแนน

3

• กำหนดขอบเขต 15 คะแนน

4

• การประเมินผลกระทบ (รวบรวมและวิเคราะห์) 20 คะแนน

5

• การจัดทำข้อเสนอมาตรการป้องกันและลดผลกระทบ 10 คะแนน

6

• การนำไปใช้ 30 คะแนน

7

• การติดตามประเมินผล 10 คะแนน

HIA

กรณีตลาดสดเทศบาลตำบลสลกบาตร

ขอบเขตผลกระทบจากคณะกรรมการตลาดสดและผู้เกี่ยวข้อง

- การจัดการก้นกฟิราบ
- เพดาน สกปรก มีหยากไย่
- การจราจร ที่จอดรถ
- ที่รองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอ ถังขยะสกปรก
- พื้นตลาดลื่น มีน้ำขังบางช่วง
- ห้องสุขา เปิดไม่เป็นเวลา สกปรก
- ปัญหา กลิ่น คับ จากอาหารปิ้ง
- สุขลักษณะของแม่ค้าและอาหาร
- รางระบายน้ำชำรุด เหม็น

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/แนว ทางการประเมิน

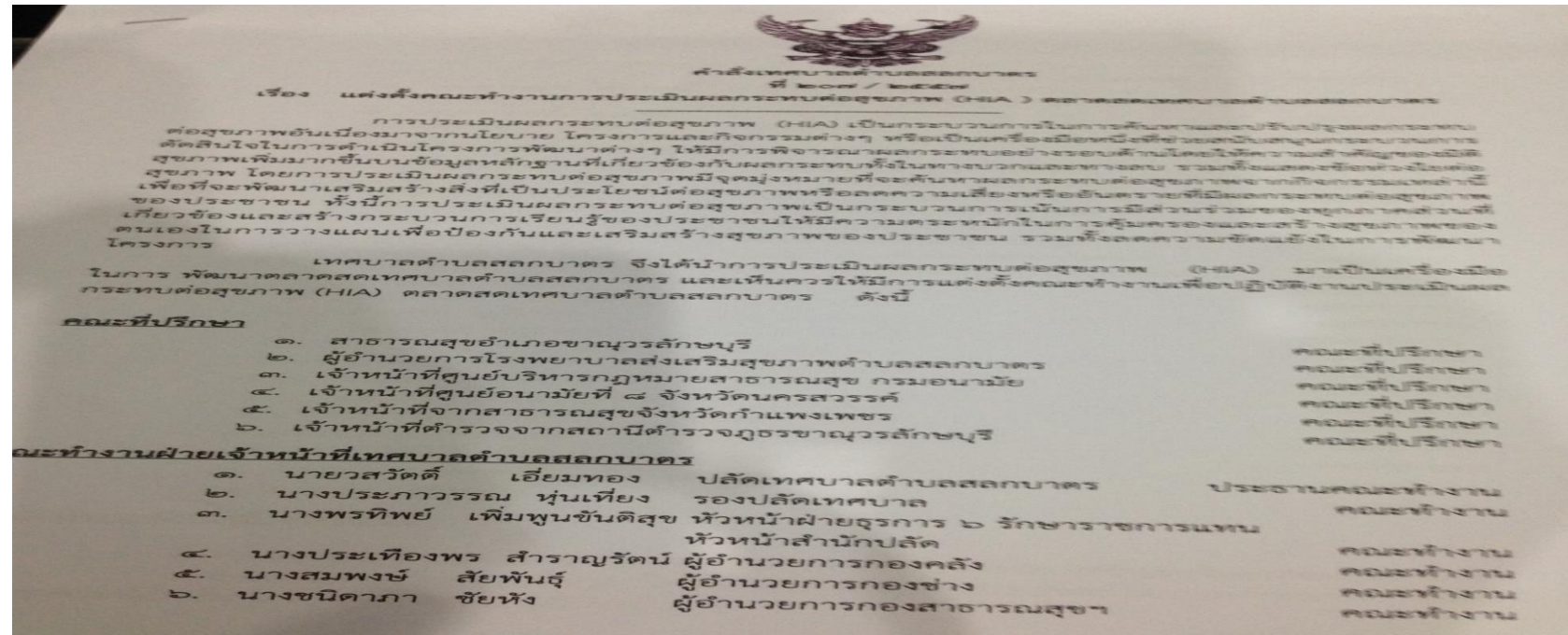
ตัวอย่าง EHA8000

กรณีตลาดสดเทศบาล เทศบาลตำบลสลกบาตร

1. กำหนดผู้รับผิดชอบ

- มีการมอบหมาย หรือมีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงาน HIA (5 คะแนน)
- มีผู้รับผิดชอบอย่างน้อย 1 ท่าน มีความรู้ทางด้าน HIA (5 คะแนน)

- ผอ.กองสาธารณสุขและทีมงาน เข้ารับการอบรม HIA จัดโดยศูนย์อนามัย
- ตัดสินใจประยุกต์ใช้ HIA โครงการปรับปรุงตลาดสดเทศบาล
- ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อทบทวนข้อมูลเบื้องต้น และตั้งแต่งคณะทำงาน HIA

2. การถ่วงรองเพื่อกำหนด ประเด็นปัญหาในการทำ HIA

- ข้อมูลรายละเอียดของนโยบาย กิจการ และกิจกรรม สถานการณ์และประเด็นผลกระทบจากนโยบาย กิจการ กิจการดังกล่าว และเหตุผลที่ทำ HIA (5 คะแนน)

- ทีมงานสำรวจ/ทบทวนข้อมูลเบื้องต้น ตลาดสดเทศบาลสลกบาตร ตั้งเมื่อ พ.ศ.2539 เปิดตั้งแต่เวลา 23.00 – 18.30 น. มีจำนวนแผงภายใน 73 แผง ภายนอก 120 แผง และผ่านการประเมินมาตรฐานตลาดระดับดี (สามดาว) ตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบัน
- ประชุมคณะทำงาน HIA คัดเลือกประเด็นปัญหา
 - มีความเห็นว่าตลาดสดเทศบาลฯ หากจัดการด้านสุขาภิบาลไม่ดี จะส่งผลกระทบต่อประชาชน
 - ใช้กระบวนการ HIA เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเสนอต่อการปรับปรุงตลาดเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารท้องถิ่น

ชื่อหน่วยงาน	ช่วงเวลา	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
เทศบาลตำบลสลกบาตร	๒๓ ก.ค. ๕๕	พนักงานเทศบาล	ศูนย์อนามัยที่ ๘ สลกบาตร
คณะกรรมการประเมินมาตรฐานตลาด	๒๒ ก.ค. ๕๕	คณะกรรมการประเมินมาตรฐานตลาด	คณะกรรมการ
คณะกรรมการประเมินมาตรฐานตลาด	๕ ส.ค. ๕๕	แม่ค้าในตลาด ประชาชนรอบๆตลาด รวมทั้งหมด ๕๐๐ คน	คณะกรรมการ
คณะกรรมการประเมินมาตรฐานตลาด	๒๐ ส.ค. ๕๕	คณะกรรมการที่ปรึกษา ประมาณ ๓๐๐ คน ผู้สื่อข่าวชาย	คณะกรรมการ
เทศบาลตำบลสลกบาตร	เก็บเสร็จภายใน ๒๕ ส.ค. ๕๕ ภายใน ๒๒ ส.ค. ๕๕		

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/ แนวทางการประเมิน

3. กำหนดขอบเขต

- มีขอบเขตการศึกษา ซึ่งผ่านการจัดประชุมผู้มีส่วนได้เสีย (10 คณะ)
- มีแผนการดำเนินงานการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ (5 คณะ)

ตัวอย่าง เทศบาลตำบลสลกบาตร ประยุกต์ใช้ HIA กรณีการจัดการตลาดสดเทศบาล

- ประชุมคณะทำงาน HIA เพื่อจัดทำร่างขอบเขตการศึกษา
- ประชุมเวทีรับฟังพ่อค้าแม่ค้า จำนวน 100 คน
เพื่อให้ความเห็นต่อขอบเขตการศึกษาและให้ข้อคิดเห็น/ข้อห่วงกังวลเพิ่มเติม ได้ประเด็นเพิ่มเติม ดังนี้

- เพดาน สกปรก มีหยากไย่
- การจัดการกับนกพิราบ
- การจราจร ที่จอดรถ
- ที่รองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอ ถึงขยะสกปรก
- พื้นตลาดลื่น มีน้ำขังบางช่วง
- ห้องสุขา เปิดไม่เป็นเวลา สกปรก
- ปัญหา กลิ่น ควัน จากอาหารปิ้ง
- สุขลักษณะของแม่ค้าและอาหาร
- ระบายน้ำขำรด เหม็น

- สรุปรวบรวมข้อมูลจากเวทีฯ และจัดทำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลกระทบฯ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากประชากร 3 กลุ่ม คือ ผู้ซื้อ ผู้ขาย และชาวบ้านรอบๆ ตลาด

- กำหนดกิจกรรม บทบาทหน้าที่ และระยะเวลาดำเนินงาน

ลำดับกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	หน่วยงาน
๑. ประชุมคณะทำงาน HIA เพื่อจัดทำร่างขอบเขตการศึกษา	นางสาว...	๑๕ ส.ค. ๕๕	...
๒. ประชุมเวทีรับฟังพ่อค้าแม่ค้า จำนวน 100 คน	...	๒๒ ส.ค. ๕๕	...
๓. สรุปรวบรวมข้อมูลจากเวทีฯ และจัดทำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลกระทบฯ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากประชากร 3 กลุ่ม คือ ผู้ซื้อ ผู้ขาย และชาวบ้านรอบๆ ตลาด	...	๒๒ ส.ค. ๕๕	...
๔. ดำเนินการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ
๕. สรุปและจัดทำรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/ แนวทางการประเมิน

4. การประเมินผลกระทบ (รวบรวมและวิเคราะห์)

- มีการรวบรวมข้อมูลผลกระทบเชิงปริมาณ และ/หรือเชิงคุณภาพ (10 คะแนน)
- มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปประเด็นผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้น (10 คะแนน)

ตัวอย่าง EHA8000

กรณีตลาดสดเทศบาล เทศบาลตำบลสลกบาตร

- เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 80 คน
กลุ่มผู้ชาย 32 คน / ผู้ซื้อ 28 คน / ชาวบ้านบริเวณรอบๆ 20 คน

- ประชุมคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล
วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และข้อมูลจากการสำรวจตลาด
เพื่อสรุปประเด็นผลกระทบ และจัดทำร่างข้อเสนอแนะและมาตรการฯ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/แนว
ทางการประเมิน

ตัวอย่าง EHA8000

กรณีตลาดสดเทศบาล เทศบาลตำบลสลกบาตร

5. การจัดทำข้อเสนอมาตรการ
ป้องกันและลดผลกระทบ

- มีเอกสารสรุปผลการประเมินและ
มาตรการป้องกันผลกระทบ

• จัดประชาพิจารณ์

- นำเสนอผลการประเมินผลกระทบฯ และร่างข้อเสนอมาตรการปรับปรุงตลาดสด
และมาตรการป้องกันปัญหาฯ
- รับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมและเกิดการยอมรับในมาตรการฯ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/ แนวทางการประเมิน

ตัวอย่าง EHA8000

กรณีตลาดสดเทศบาล เทศบาลตำบลสลกบาตร

6. การนำไปใช้

- มีเอกสารข้อเสนอจัดการปัญหาและเสนอต่อผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ (10 คะแนน)
- มีการดำเนินการจัดการปัญหา (20 คะแนน)

- สรุปข้อเสนอมาตรการปรับปรุงตลาด และมาตรการป้องกันปัญหา
- นำเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่น
- ผู้บริหารเห็นชอบต่อข้อเสนอฯ และอนุมัติโครงการและงบประมาณเพื่อดำเนินการปรับปรุงตลาด ดังนี้

1) ดำเนินการได้ทันที โดยการประสานงานกับส่วน/ฝ่ายที่เกี่ยวข้องภายในเทศบาล

- ล้างตลาดและวางระบายน้ำ 2 ครั้ง/สัปดาห์
- แก้ปัญหาห้องน้ำสกปรก โดยให้ผู้ประกอบการที่มารับเหมาดูแลห้องน้ำเข้ามารับทราบมาตรการและดำเนินการตามที่กำหนด
- ประสานฝ่ายเทคนิค ให้จัดระเบียบที่จอดรถ

2) จัดทำโครงการปรับปรุงตลาดสดเทศบาล

เพื่อขอใช้งบประมาณดำเนินการ

- ทำวางระบายน้ำใหม่
- เพิ่มและปรับจุดกัล้องวงจรปิด
- ทำกันสาดป้องกันฝนสาด
- ปรับปรุงฝ้า หลังคา และระบบไฟ

ขยะมีมาก นำมาทำน้ำหมักแจก

ห้องน้ำไม่สะอาด : เรียกผู้ประกอบการคุย

จอดรถไม่เป็นระเบียบ : ประสานเทศกิจจัดระเบียบรถ

2) จัดทำแผนงาน/โครงการ เสนอเข้าแผนท้องถิ่นเพื่อขอใช้งบประมาณ

จัดทำวางระบายน้ำใหม่

เพิ่มและปรับจุดกล่องวงจรปิด

ทำกันสาดเพิ่ม

ปรับฝ้า,ระบบไฟ,หลังคา : งบดำเนินการฯ

(๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/แนว ทางการประเมิน

7. การติดตามประเมินผล

- มีแผนการดำเนินงานติดตามตรวจสอบและประเมินผล (5 คะแนน)
- มีแบบรายงานการติดตามประเมินผล (5 คะแนน)

ตัวอย่าง EHA8000

กรณีตลาดสดเทศบาล เทศบาลตำบลสลกบาตร

- ติดตามการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาในตลาดสด ในการประชุมคณะกรรมการตลาดสด ซึ่งจัดขึ้นทุกเดือน

** นอกจากจะได้ EHA8000 แล้ว หากมีการแก้ไขปัญหาไปถึงการออกข้อกำหนดท้องถิ่น สามารถได้ EHA9000 ด้วย

7. การติดตามประเมินผล (10 คะแนน)

มีแผนการดำเนินงานติดตามตรวจสอบและประเมินผล

1) มีแบบรายงานการติดตามประเมินผล

- ติดตามการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาในตลาดสด ในการประชุมคณะกรรมการตลาดสด ซึ่งจัดขึ้นทุกเดือน

** นอกจากจะได้ EHA8000 แล้ว หากมีการแก้ไขปัญหาไปถึงการออกข้อกำหนดท้องถิ่น สามารถได้ EHA9000 ด้วย

องค์ประกอบที่ 7 การวัดผลลัพธ์

ประเด็นวัดผล	หลักฐาน	คะแนนเต็ม
ข้อเสนอมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย	เอกสารสรุปข้อเสนอต่อการจัดการปัญหา	60
มีการจัดการผลกระทบ แก้ไขปัญหา หรือมีการดำเนินการให้เกิดผลดีต่อสุขภาพของประชาชน	เอกสารสรุปผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหามาตรการที่ระบุไว้	20
มีการติดตามประเมินผล	1. มีแผนการดำเนินงานติดตามตรวจสอบและประเมินผล 2. มีรายงานผลการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ	20
	รวมคะแนน	100

อปท. ขอรับการประเมิน EHA8000

	ปี 2558	2559	2560	รวม
จำนวน อปท.ที่สมัคร	11	2	5	18
จำนวน อปท.ที่ไม่ผ่าน	6	-	2	8
จำนวน อปท.ที่ผ่านพื้นฐาน	3	2	1	6
จำนวน อปท.ที่ผ่านระดับเกียรติบัตร	2	-	2	4

ปี	อปท.	ประเด็น
2556	เทศบาลตำบลสลกบาตร จังหวัดกำแพงเพชร	พัฒนาตลาดสดเทศบาล
2558	เทศบาลตำบลเชียงรากน้อย พระนครศรีอยุธยา	กิจการค้าของเก่า
	เทศบาลตำบลวังกรด จังหวัดพิจิตร	กิจการฟาร์มสุกร
2559	เทศบาลตำบลสลกบาตร จังหวัดกำแพงเพชร	กิจการตู้น้ำหยอดเหรียญ
2560	เทศบาลตำบลจี่วต่อน จังหวัดสกลนคร	การพิจารณาอนุญาตกิจการผลิตพลาสติก
	เทศบาลตำบลสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา	การออกข้อบัญญัติฯ ควบคุมกิจการร้านรับซื้อของเก่า
2561	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า จังหวัดบุรีรัมย์	การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์

แบบประเมินความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถาน ประกอบการ

- ประกอบการขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบการ
- ตรวจประเมินให้คำแนะนำสถานประกอบการให้มีสุขลักษณะที่ดี

คู่มือประเมินความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

เพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

(รวม 15 กิจการ)

คู่มือประเมินความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

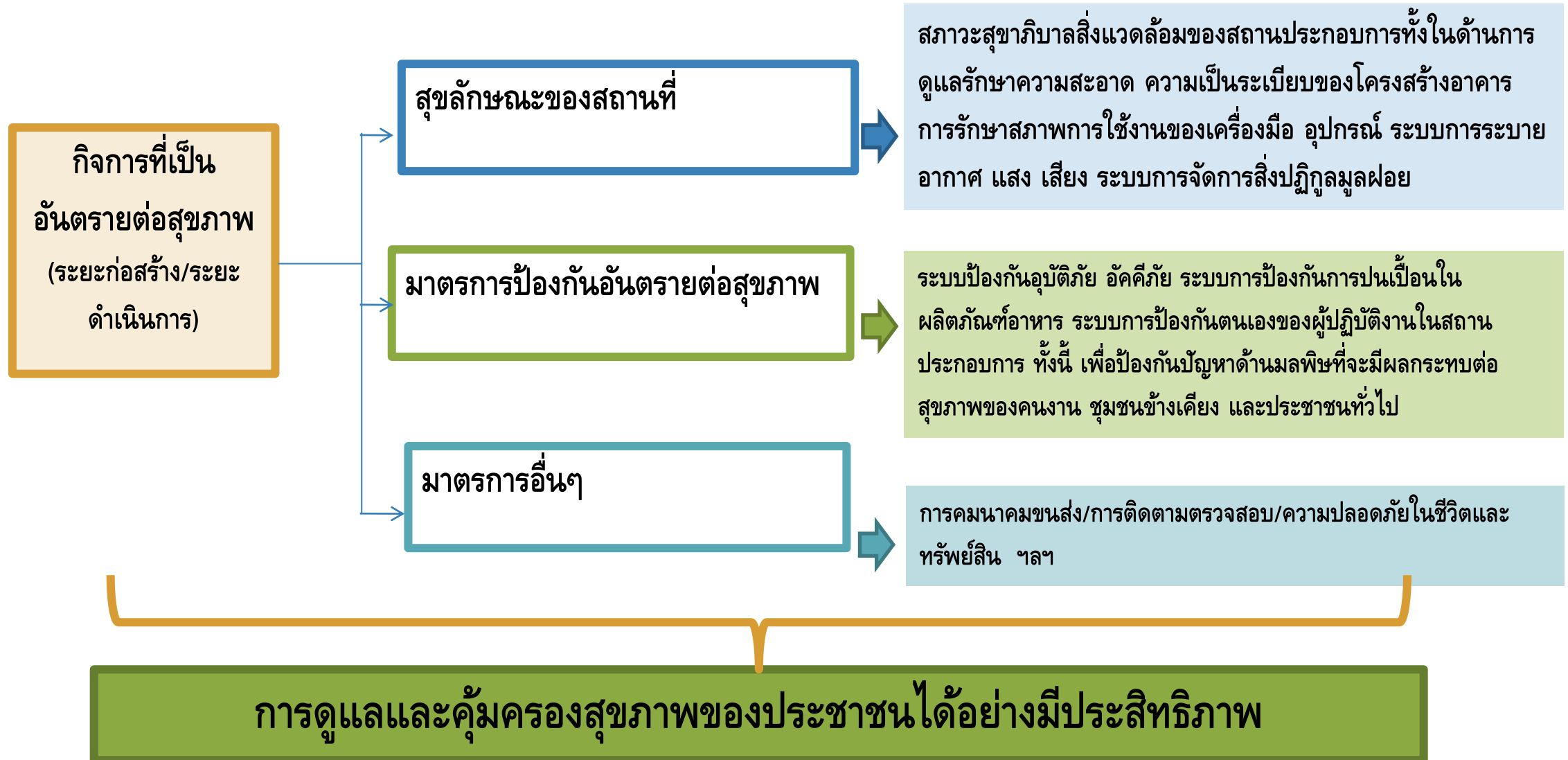
เพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (รวม 15 กิจการ)

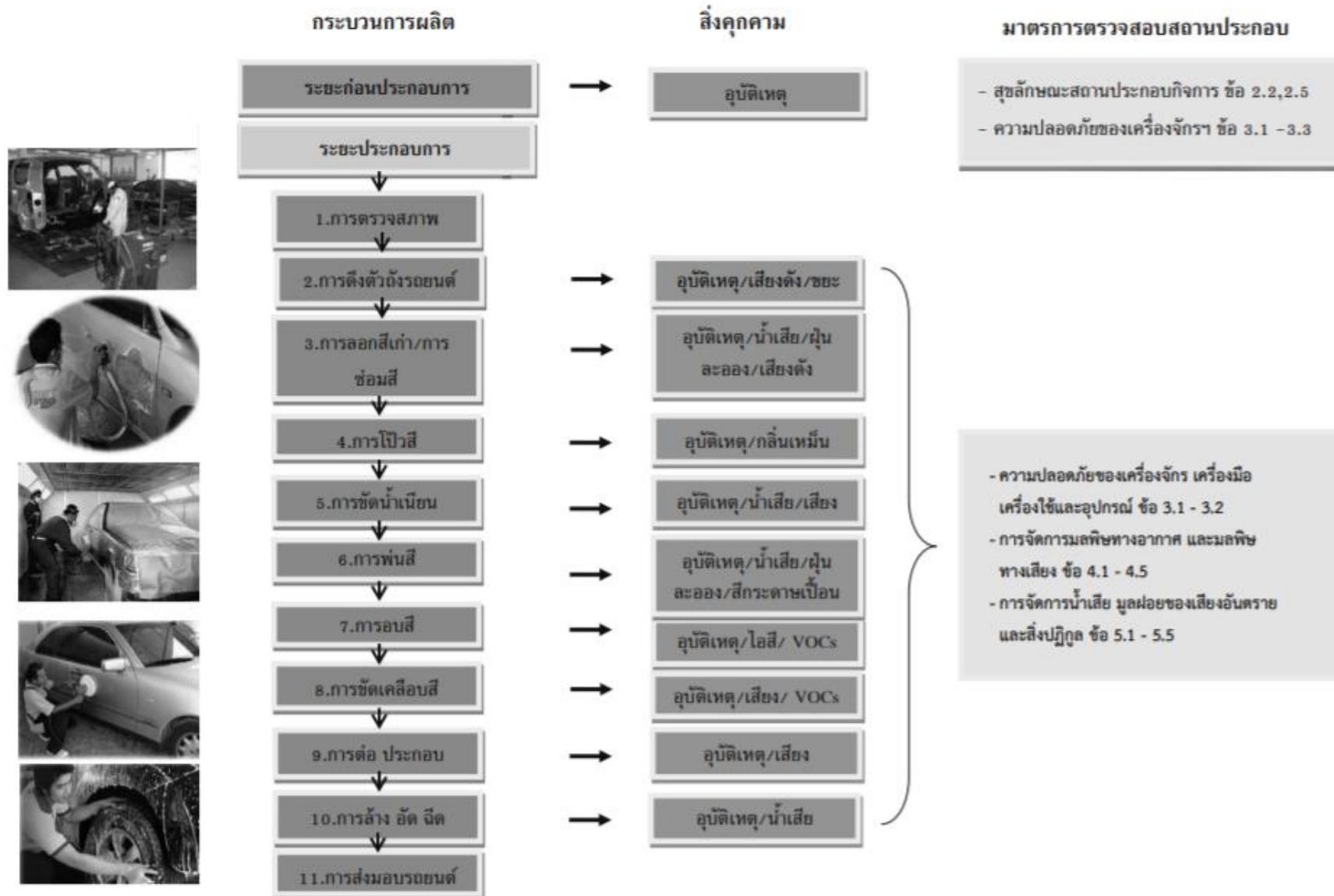
- 1 กิจการการประกอบการเคาะ การปะผู การพ่นสีและการพ่นสารกันสนิม
- 2 กิจการการตาก การสะสมหรือการขนถ่ายมันสำปะหลัง
- 3 กิจการการย้อม การกัดสีผ้าหรือสิ่งทออื่น ๆ
- 4 กิจการโรงสีข้าว
กิจการการเลื่อย การซอย การขัด การไส การเจาะ การขุดร่องการทำคิ้ว
- 5 หรือการตัดไม้ด้วยเครื่องจักร
- 6 กิจการเลี้ยงไก่
- 7 กิจการสระว่ายน้ำ
- 8 กิจการหอพัก อาคารชุดให้เช่า ห้องเช่า ห้องแบ่งเช่าหรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน
- 9 กิจการเลี้ยงสัตว์ (สุกร)
กิจการผลิตหรือบรรจุ แป้งมันสำปะหลัง แป้งสาคุ แป้งจากพืช หรือแป้งอื่น ๆ
- 10 ในทำนองเดียวกัน
- 11 กิจการเสริมสวยหรือแต่งผม
- 12 กิจการการระเบิด ไม้ บด หรือย่อยหินด้วยเครื่องจักร
- 13 กิจการสะสมวัตถุหรือสิ่งของชำรุดใช้แล้วหรือเหลือใช้
- 14 กิจการผลิตสีหรือน้ำมันผสมสี
- 15 กิจการหล่อหลอมเหล็ก

กรอบแนวคิดการ การประเมินความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

กิจการการประกอบ การเคาะ การปะพู่ การพ่นสี การพ่นสารกันสนิมยานยนต์

ส่วนที่ 2 มาตรการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ **ระยะก่อนประกอบกิจการ**

ลำดับ	มาตรการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ		การดำเนินการ		ข้อเสนอแนะ
	ระยะก่อนประกอบกิจการ		ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1	สถานที่ตั้ง				
1.1	ตั้งอยู่ห่างจากชุมชน ศาสนสถาน โบราณสถาน สถานศึกษา โรงพยาบาล สถานเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยพักฟื้นหรือผู้พิการ หรือสถานที่อื่นๆ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยผังเมือง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นระยะทางที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและปัญหาสุขภาพ ค่าดูแลแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง				
1.2	ตั้งในบริเวณที่เหมาะสม อยู่บริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขัง สามารถระบายน้ำออกได้สะดวก อยู่ห่างจากแหล่งน้ำสาธารณะ ไม่น้อยกว่า 30 เมตร				
2	สุขลักษณะสถานประกอบกิจการ				
2.1	กรณีที่สถานประกอบกิจการมีอาคารและอยู่ในพื้นที่ควบคุมอาคาร ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายควบคุมอาคาร				
2.2	กรณีที่สถานประกอบกิจการอยู่นอกเขตพื้นที่ควบคุมอาคาร ให้ปฏิบัติ ดังนี้ 1) อาคาร ต้องมีความมั่นคง แข็งแรง และประกอบด้วยวัสดุทนไฟ 2) มีประตู หรือทางเข้า - ออก ที่มีความกว้างเพียงพอต่อการเข้า - ออก ของรถยนต์ 3) มีการแยกห้องอย่างชัดเจน เป็นห้องมีขีด และจัดให้มีระบบระบายอากาศ และบำบัดอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ 4) หลังคามุงด้วยกระเบื้องหรือวัสดุทนไฟ				

ส่วนที่ 3 มาตรการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ **ระยะประกอบกิจการ**

ลำดับ	มาตรการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ ระยะประกอบกิจการ	การดำเนินการ		ข้อเสนอแนะ
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1	สุขลักษณะสถานประกอบกิจการ			
1.1	มีการทำความสะอาด และบำรุงรักษาอาคารสถานประกอบกิจการ รวมทั้งพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ เป็นประจำ			
1.2	มีระบบการระบายอากาศภายในอาคาร ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร			
1.3	กรณีที่สถานประกอบกิจการมีอาคาร ต้องจัดให้มีทางหนีไฟ พร้อมแผนผังแสดง มีป้ายแสดงให้เห็นเด่นชัด สามารถมองเห็นได้ชัดเจน			
1.4	มีการแบ่งพื้นที่ดำเนินกิจการแต่ละส่วนอย่างเป็นสัดส่วนและเหมาะสม			
2	ความปลอดภัยของ เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์			
	เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ รวมถึงสวิตช์และสายไฟต่างๆ ต้องจัดเก็บอย่างเป็นสัดส่วน เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัย และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี			
3	การจัดการน้ำดื่ม น้ำใช้ และการสุขาภิบาลอาหาร			
3.1	➤ การจัดการน้ำดื่ม จัดให้มีน้ำดื่มที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานน้ำดื่มและเพียงพอ ต่อผู้ปฏิบัติงาน			
3.2	➤ การจัดการน้ำใช้ จัดให้มีน้ำใช้ที่สะอาด และมีปริมาณเพียงพอสำหรับการใช้ในแต่ละวัน			
3.3	➤ การสุขาภิบาลอาหาร ในกรณีที่มีโรงอาหารหรือห้องครัว ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร			
3.4	จัดให้มีอ่างหรือที่ล้างมือ พร้อมสบู่ ที่มีจำนวนเพียงพอ และถูกสุขลักษณะ			

มาตรการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ		การดำเนินการ		ข้อเสนอแนะ
ลำดับ	ระยะประกอบการ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
4 การจัดการมลพิษทางอากาศ และมลพิษทางเสียง				
4.1	มีการป้องกัน ควบคุม หรือบำบัด กลิ่น อากาศเสีย และฝุ่นละออง จากการประกอบกิจการ เพื่อไม่ให้เกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ			
4.2	ห้องผสมสี พ่นสี และอบสียานยนต์ จัดให้มีระบบระบายอากาศ และระบบบำบัดอากาศที่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการบำบัดฝุ่นละออง สารอินทรีย์ระเหยง่าย			
4.3	กรณีที่ระบบบำบัดอากาศเป็นแบบการใช้วัสดุดูดซับกลิ่น หรือสารอินทรีย์ระเหยง่าย ให้ดำเนินการตรวจตราวัสดุดูดซับกลิ่นหรือวัสดุกรองฝุ่นละอองสีในห้องพ่นสีเป็นประจำ			
4.4	จัดบริเวณ หรือห้อง สำหรับการเคาะ ปะผุยานยนต์ที่แยกออกจากพื้นที่ดำเนินการอื่นๆ โดยต้องปิดมิดชิด และ จัดให้มีมาตรการการควบคุมเสียงดัง			
5 การจัดการน้ำเสีย มูลฝอย ของเสียอันตราย และสิ่งปฏิกูล				
5.1	มีการบำบัดหรือการปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียจากการประกอบกิจการก่อนระบายสู่แหล่งน้ำสาธารณะ			
5.2	พื้นอาคารในส่วนที่ล้างรถ มีความลาดเอียงที่เหมาะสมสำหรับการระบายน้ำจากการล้าง			
5.3	จัดให้มีราง หรือท่อระบายน้ำ บ่อพักและบ่อดักไขมันที่มีขนาดเพียงพอ			
5.4	สถานประกอบกิจการต้องมีการเก็บ รวบรวม หรือกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ			
5.5	จัดให้มีห้องส้วม และอ่างหรือที่ล้างมือ พร้อมสบู่ที่มีจำนวนเพียงพอและถูกสุขลักษณะ			

สรุปการใช้ HIA ของอปท.

HIA

ใช้ Checklist ในการ
ประเมินความเสี่ยงฯ
เพื่อควบคุมกำกับ
สถานประกอบการ

ประกอบกระบวนการออกข้อกำหนด
ท้องถิ่น

จัดการปัญหา
อนามัยสิ่งแวดล้อม

ใช้ในการอนุญาต
ตาม ม.54 ของกรม.
ว่าด้วยการ
สาธารณสุข

พัฒนาระบบ
คุณภาพระบบ
บริการอนามัย
สิ่งแวดล้อมของ
อปท. (EHA:
8000)

คุ้มครองสุขภาพ
ประชาชน

ขอขอบคุณ
